

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 61 (3223) szám

KÉRESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Katlanacsatává fejlődtek a déli szakaszon megindult német támadó hadműveletek

Ujabb nagy szovjet erőket kerítettek be a németek. Több fontos közlekedési pont német kézre került a Donec-kanyar és Bjelgorod között

Küszöbön áll a 8-ik brit hadsereg támadása Rommel hadereje ellen

Berlinből jelentik: (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről:

A német támadócsapatok gyors és erőteljes hadműveletei az arcvonal déli szakaszán immár katlanacsatává fejlődtek. Charkov helyi területének megtisztítása után a német páncélos és gyalogoskötélékek nagyvonalú és széles átfogó mozdulattal keleten és délkeleten erős szovjet kötéleket fogtak közre. Ezzel a nagysebességgel és hallatlan lendülettel végzett német támadó mozdulattal egy olyan hadművelet fejlődött ki, melynek végső eredményét a Donec és Dnyeper között levő 3 szovjet hadsereg megsemmisítése után most még nagyobb szovjet erőket szétválasztva vezette be. A Donec felső vidékén és Bjelgorod között elterülő vidéken a hadműveletek kiterjesztését nem tudták megakadályozni a máshonnan odavont szovjet csapatok, sem pedig a középső és északi szakaszon indított szovjet tehermentesítő támadások. A charkovi csata sikeres folytatását jellemzi, hogy több fontos közlekedési pont a Donec kanyarulat és Bjelgorod között német kézre került, ahonnan a németek erőteljes előretöréseket végezhetnek a szovjet által tartott területek ellen. Charkov helyi területétől délkeletre és délre bekerített szovjet csapatok részben áttekinthetetlen erdős vidéken megkapaszkodva elkecseregett klátástalan ellenállást tanúsítanak. Az egész vidék a megsemmisítő csata helyét viseli magán és nagymértékben emlékeztet arra a hadműveletre, amelyvel egy évvel ezelőtt ugyanezen a vidéken szétverték a támadó szovjet csapatokat.

Feltartóztatlanul törnek előre Bjelgorodtól nyugatra a német gyorskötélékek

Mialatt a széles sávon előretörő német elzárócsapatok véres kudarcba fullasztják a szovjet minden kitörési és felmentési kísérletét, Bjelgorodtól nyugatra a német gyorskötélékek feltartóztatlanul törnek előre. A szovjet utjonnan érkezett erős páncélosoktól támogatott tartalékcsoportokkal hirtelen is megkísérelte a német mozdulatokat oldalról megtámadni, vagy támaszpontokat elragadni tőlük. A német páncélos vadászok oltalmazó osztagai újra súlyos veszteségeket okoztak a bolse-

vista páncélosoknak és, hétfőn délutánig a légvédelem harcoló csapataival együtt az 55 támadó szovjet páncélosból 27-et lőttek szét, míg a földi harcokban erős kötélekekkel beavatkozó légiőrs a nap folyamán megsemmisített vagy harc képtelenné tett további 21 páncélos. A charkovi csata kihatása megérzik az orosz térségben is és a déli szárnyon, ahol a szovjet nagymértékben tetlenségre kényszerül, mert a charkovi csata helyére csapatokat vont el. A Donec középső szakaszán csak egy ponton indult rohamra a szovjet haderő zászlóaljnyi erővel a német fo-

lyamparti állások ellen, de a német ágyúk keresztüzűze annyira megtizedelte őket, hogy felhagytak kísérletükkel. A miuzsi arcvonalon és a Kuban folyónál nem volt jelentős harcsemeny.

Moszkva. (Bud. Tud.): Charkov elvesztését a szovjet főparancsnokság komoly csapásnak tekinti. A sztalingrádió harcok óta először fordult a szovjet parancsnokság ismét közvetlen felhívással a vörös hadsereghez. Mitin, a kommunista párt központi bizottságának tagja a moszkvai rádió útján közölte, hogy Sztalin parancsa értelmében a vörös

hadseregnek egy talpalatnyi földet sem szabad átengedni az ellenség számára.

A Pesti írja: Berlińi körökben megállapítják, hogy a brit hadvezetőség nyilván befejezte tüzérségi felvonulását Rommel hadereje ellen, sőt a nehéz-tüzérség már a belövést is megkezdte.

A tartalékokat is felvonultatták, úgy, hogy minden jel arra vall, hogy a brit 8-ik hadsereg támadására nem sokáig kell várni.

Benes Washingtonba utazik

Szofia. (MTI.) Hétfőn este 6 óráig 12-ig ülésezett a bolgár kormány. Kedden délelőtt a király kihallgatáson fogadta Filov miniszterelnököt.

Washington. (MTI.): Washingtoni politikai körökben hírlik, hogy Benes volt csehszlovák köztársasági elnök a legközelebbi napokban Washingtonba érkezik, hogy résztvegyen a szövetségesek és Oroszország viszonyáról folyó tárgyalásokon. Washingtoni látogatása után Benes — itteni értesülés szerint — Moszkvába látogat el.

Félévi közgyűlést tartott Biharmegye törvényhatósági bizottsága

Szilágyi Lajos felsőházi tag érdekes beszéde a kormányzatról és az egység munkálásáról

Nagyvárad, Saját tud. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága szerda délelőtt tíz órai kezdettel dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklésével tartotta meg rendező félévi közgyűlést, amelyen a bizottság tagjai nagy számban jelentek meg.

Az alispáni jelentéshez elsőnek Szilágyi Lajos nyugalmazott főispán felsőházi tag szölt hozzá. Kifogásolta,

hogy a vármegyei törvényhatóság, elmentében a régi gyakorlattal, amikor negyedévenként tartott rendes közgyűléseket, most évente csak két közgyűlést tart. A félévi közgyűléseken, mondotta, a kérdések olyan tömege vetődik fel, hogy azokat a bizottsági tagok kellő közéleti lelkiismeretességgel, nem tudhatják megvizsgálni.

igenis mindig szívükön viselték a népsorsát és törvényhozói működésükben e tekintetben is hivatásuk magaslatán állottak, úgyhogy a mai nemzedék nyugodtan példát vehet elődeitől.

A kormányzat valamennyi pártra támaszkodjon

Beszéde további részében az alispáni jelentést taglalta a szónok és méltán lással nyilatkozott azokról az eredményekről, amelyekről ez a jelentés beszámol. Ezt csak az a szellem tette lehetségessé, amelynek parancsszavaként a magyar tisztviselő mindig testvéri lelkiismerettel intézi az ügyeket.

— Termézetes — folytatta Szilágyi Lajos — nehézségekkel mégis meg kellett küzdeni. Ezek a nehézségek azonban fenn fognak állni mindaddig, míg a visszacsatolt részek teljes beolvászása meg nem történt. De ezalatt nemcsak a két kormánypárt egybeolvászását értem, mert a kormányzatnak arra kell törekednie, hogy valamennyi pártra támaszkodva, vezesse az ország ügyeit.

Már most kell gondoskodni a jövő évi tüzfiaellátásról

Ezután az alispáni jelentés egy fejezetére hivatkozva, azt javasolta, hogy a hadbavonultak családtagjai részére

Szilágyi Lajos válasza Báthory Szücs Sándor tábornok felszólalására

Ezután válaszolt Szilágyi Lajos Báthory Szücs Sándor tábornok, bizottsági tagnak a felsőházi tagok kijelölése előtt a megyegyűlésen elhangzott beszédére és szabálytalannak mondotta, hogy a szónok akkor a választás kimenetelével kapcsolatban megjegyzéseket tett.

— Báthory Szücs Sándor — folytatta a felszólaló — ebben a beszédében kioktatta kötelességeikre a törvényhozókat, azt kívánván tőlük, hogy az eseményekkel együtt fussanak és rugalmasan alkalmazkodjanak a mai helyzethez. Ki kell jelentenem, hogy én, mint törvényhozó, nem vehetem ezt az óhajt figyellembe, mert a képviselőház és felsőház tagjai kizárólag saját lelkiismeretükre kell, hogy hallgassanak

s lelkiismeretük szavának engedve, igenis gyakran kénytelenek szembehelyezkedni az eseményekkel s le kell mondaniuk arról, hogy a mai időkhez rugalmasan alkalmazkodjanak.

A továbbiakban Szilágyi Lajos hivatkozott Báthory Szücs Sándor tábornok beszédének ama kitételeire, amelyek szerint most a törvényhozóra manapság új feladatok hárulnak, népi problémák merültek fel, mint a földreform, a javak helyesebb elosztása, a népi szociális színvonalának emelése és a zsidókérdés, amelyhez a magyar élet korábbi korszakaiban hozzá se nyúlt senki. Szilágyi Lajos ezzel szemben védelmébe vette Bihar megye egykori közéleti férfait és azt bangozta, hogy Bihar vármegye törvényhozói

Jöjjön a mai disznótoros vacsorára

a „Mátyás” étterembe

Telefon 18-50

Szilágyi Dezső-u. 5 sz.

Kitűnő jó italok!

hogyan jelentékeny összeget a közigazgatás szervei oszák ezét.

Kitért az államépítészeti hivatalban történt 60 ezer pengő sikkasztás ügyére és követelte, hogy a vármegye vezetősége erélyes közbelépéssel hasson oda, hogy a megye közönségét emiatt semmiféle kár ne érje és a bűnösök, azok is, akik nem gyakorolnak kellő ellenőrzést, kaphassák meg büntetésüket.

Felhívta a vármegye vezetőinek figyelmét, hogy a tűzifaellátás céljából már most kezdje meg a gondoskodást, mert különben a jövő évben ismét a közelmúltban tapasztalt rendkívüli nehézségek követhetnek be.

A közegészségügynek a jelentéssel észlelhető szomorú állapotát az orvoshiányra és a bábahiányra lehet visszavezetni — mondotta a szónok. — Az orvoshiányon a zsidó orvosok beosztásáért kellene segíteni, a szülészhiányt viszont érthetetlennek látszik.

A zsidóbirtokok igénybevételével kapcsolatban szükségének mondotta Szilágyi Lajos, hogy a szétosztással várják meg a harctérről hazaérkezőket, mert rossz vért ezül, ha a katona a harctéren érteül arról, hogy faluja határában már megkezdtek a zsidó birtokok juttatását. Ily kedvező földvásárlási lehetőségekre a háború után alig lesz alkalom.

Még az állatállomány aggasztó tüneteire mutatott rá Szilágyi Lajos, majd a vármegyei közigazgatás közegeinek dícséretével és annak kijelentésével fejezte be beszédét, hogy az alispán jelentését tudomásul veszi.

Báthory-Szűcs tábornok ezután röviden válaszolt Szilágyi Lajosnak az őt személy szerint érintő kérdésekben, majd azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy az 5 holdon felüli zsidó birtok

A

MAGYAR

LAPOK

a

keresztény,

szociális,

népi

**Magyarországért
küzd**

Olvassátok!

kok kiosztása, ami a Vitézi Szék feladata, csak elenyésző százalékban történik meg most, míg a birtokok nagyrészevel meg fogják várni a háborúból visszatérő új frontarcosokat.

Utána Mersa Jenő mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozott beszédében és a gazdasági esetlédek érdekében kívánt in-

Az alispán és a főispán válasza

A felelőslalásokra Nadányi János alispán válaszolt.

A megyegyűlések számát munkamegtakarítás céljából csökkentették a törvény szerint megengedett legalább két évi rendes közgyűléssé, miután amugy is szükségessé válik évenként legalább 2-3 rendkívüli közgyűlés megtartása, így a bizottsági tagoknak alkalmuk nyílik a megye ügyeibe betekintést nyerni, illetve esetleges észrevételeiket megtenni.

Az államépítészeti hivatalnál történt sikkasztás ügyében a megye szerveit nem terheli felelősség, hiszen a hiányt a vármegyei számvevőség fedezte fel, miután az elszámolás már átment az állami szervek ellenőrzésén. A megye közönsége nem fog kért szenvedni emiatt, mert a tettes Csiki Dénes javait büntügyi zárlat alá vették.

A közegészségügy helyzetével kapcsolatban az alispán már kérte a zsidó orvosok igénybevételét. A szülészor-

tézkedéseket. Különösen a sokgyermekes családok kenyéradagjának emelését javasolta. Kifogásolta, hogy az állami közmunkáknál oly magas órabért — 1 pengő 20 fillért — fizetnek a munkásoknak, hogy ezzel a mai árak mellett a gazdák — akik má 46 fillért fizetnek — nem tudják felvenni a versenyt.

Südi Tibor a tudógondozók felállításával kapcsolatban Székelyhid község érdekeit védelmezte.

Bartha Károly pocsoji gazda nagy tetszéssel fogadott beszédében a kiörleli százalékot mondotta érelnemesek és javasolta, hogy az ONCSA-házak építésénél a szigetelőre nagyobb gondot fordítsanak.

hiányt — ami csak a felezabadult részen tapasztalható, — az idézi elő, hogy a bábák csekély fizetése miatt nem nagy a tolongás erre a pályára a különben is nagy gyomlálást kellett véghezvinni a szülészorok között részint megbízhatatlanságuk miatt, részint szakképzettégük hiánya következtében.

Az állatállomány minőségének és mennyiségének csökkentését a takarmányhiány és a beszállítatások idézték elő. Sajnos, mondotta az alispán, a közeljövőben a megyének újabb 1400 marhat kell beszállítatnia, ami az állatállományt ismét érzékenyen fogja érinteni.

Ezután a tárgysorozat megvitatására került a sor, ami lapunk zártakor még tart.

Zsarolásért ítét el a törvényszék két szaldobágyi földművest

Nagyvárad. Saját tud. Lucskai Balázs és Gyula hegyközsáldobágyi földműveseket rablásval vádolta a királyi ügyészség, azért, mert — a vádirat szerint — 1941 május 10-én 5 pengőt azzal az erőszakkal vettek el özv. Borde Ferencétől, hogy a sértett ablakait betörték és azt mondták, hogy, ha nem ad pénzt, megölik.

Lucskai Balázs és Gyula teljes egészében tagadták a vádbeli cselekmény elkövetését, míg a felsorakoztatott tiztanu közül Komár József csendőr vallott határozottan ellenük, eskü alatt állítva, hogy a vádlottak a nyomozás során történt elő kihallgatásukkor beismerték bűnösségüket, még pedig olyképpen, hogy a cselekményt Balázs követte el, de Gyula is jelen volt, annak ellenére, hogy előzőleg igyekezett lebeszélni fivérért.

Dr. Sahin Tóth Rafael kir. ügyész vádbeszéde után, melyben teljes egészében fenntartotta a vádat, dr. Krajnik Sándor védő a vádlottak felmentését kérte azon az alapon, hogy az elhangzott tanuvalomásokból nem lehet egyetlen konkrét adatot sem kivenni, amelyből kitűnnék, hogy a vádlottak személy szerint elkövettek volna a vádbeli cselekményt.

A törvényszék Várdi-tanácsa végül is hűnösnek mondotta ki Lucskai Balázst zsarolás és ingatlanvagyonrongálás vétségében, Lucskai Gyulát pedig büntetői bűnrészességben s ezért Lucskai Balázst összbüntetésül 2 hónapi fogház-

ra, Gyulát 14 napi fogházra ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, az elítéltek azonban felebbezést jelentettek be.

Hat hónapi börtönre ítét az uzsorabíróság egy tejárdrágitó házaspárt

Nagyvárad. Saját tud. Kis Ferenc kámeri földműves 2 liter olajat, 2 kg vaját és 250 darab tojást hozott be Váradra, s az olajat a literenkénti 156 pengő megállapított ár helyett 6 pengőért, a vaját 630 P helyett 10 pengőért, a tojást pedig 18 fillér helyett darabonként 25 fillérért adta el a Csaky-utca 32. sz. alatti ház lakóinak. A nagyváradí törvényszék dr. Rozsly István büntető egyesbírája, mint uzsorabíróság Kis Ferencet jogerősen 4 hónapi fogházra ítélte.

Kovács Imre és felesége a tejet adták drágábban, először 36 fillérért, majd 40, 50 s végül 60 fillérért. A bíróság a cselekményre részve megállapította az üzletszerűséget és ezért Kovács Imrét és feleségét 6-6 hónapi börtönre és 300 pengő pénzbüntetésére ítélte.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Lidércfény.

BELVÁROSI Bajtársak.

KORONA: Fények az éjszakában.

CASINO: Sebastopol páncélos.

Be kell jelenteni az iskolaköteles süket-néma gyermekeket

Nagyvárad. Saját tud. Kaptuk az alábbi közleményt közlére:

FELHÍVÁS

Nagyvárad T. H. J. tanköteleseit nyilvántartó törzskönyvező hivatala a város közigazgatási bizottságának határozata alapján felhívja a Nagyvárad területén élő és tartózkodó összes szülőket és gondviselőket, hogy a még be nem iskolázott 6-10 éves süket-néma tanköteles gyermekek neveit két hét leforgása alatt április 10-ig a tankötelesek törzskönyvi hivatalánál délelőtt 9-12 óra között a Szilágyi Dezső utca 12. sz. emeletén adataikkal együtt előszóval, vagy írásban bejelentés terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Március 15-i ünnepek Sarkadon

A sarkadi cukorgyári Alkalmazottak Szabadidő Muskasotthon is méltóan ünnepelte meg a márciusi idusát. Az ünnepély 14-én este 6 órai kezdettel az Outhon saját helyiségében tartották meg, több mint 200 főnyi közönség jelenlétében. A gyir vezetője is Mildner József igazgató és több tisztviselővel képviseltette magát. Az ünnepély műsora a következő volt:

Himnusz, énekelt a jelenlévő közönség. Ünnepi megnyitó, tartotta: Visnyei József ügyvezető elnök. Talpra magyar, ezavaltá ifjú Kocziha Sándor V. o. t. Március, előadták Slimbárszki Mária II. és Mácsik József III. o. t. — Menek a honvédek, ezavaltá Dalmadi Rózsika I. o. t. Hazafias éneket adott elő Seres Józsefné. Hazafias ezavaltókkal szerepelt Solymos József. Buzi Mihályné saját verseit adta elő. Reizer Magda Szasz Károly: „Levél a kórházból”, Megyery Erzsébet Gyóni Géza: „Magyar asszony írja a frontra”, Kocziha Erzsébet pedig Havas István: „Magyar márciusi zászló alatt” című versét ezavaltá. Végül Mózes Erzsébet Buzi Mihályné: „Ima” című versét adta elő nagy siker mellett.

A sarkadi cukorgyári Népiskola szintén méltó módon ünnepelte meg a nagy évfordulót. Az ünnepély műsora a következő volt:

Ünnepi beszéd. — Ünnepe van ma, ezavaltá. — Lebegjen a magyar zászló, ének. — A szabadság ünnepén, ezavaltá. — Menek a katonák, ezavaltá. — Március 15. Színjáték I. felvonásban. — Tavasz elmúlt, ének. — Orosz földön, ezavaltá. — Március, párbeszéd. — Jövendőt monddok, ezavaltá. Szózat, ének.

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 180 P kapható

a MAGYAR LAPOK kiad. hivatalában

Csaknem elviselhetetlenek voltak a Szovjet legutóbbi emberveszteségei

Az angol munkáspárt ismét elutasította a kommunisták kívánságát a két párt egyesülésére

Londonból jelentik: (B. T.) Az angol munkáspárt ismét elutasította a kommunisták kívánságát a két párt egyesülésére vonatkozólag.

Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni Daily Mail volt londoni levelezője azt írja, hogy családok ábrándkép azt hinni a város hadseregről, hogy embertartásként kimeríthetetlenek. A szovjet emberveszteségei a legutóbbi hónapok folyamán csaknem elviselhetetlenek voltak.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Washingtoni tájékoztató körök szerint Eden négyhatalmi egyezményt akar létrehozni Anglia, Amerika, Szovjet és Csungking-Kina között. Ez a szerződés az angol-orosz szerződés kibővítését jelentené.

Istanbulból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Iponü államelnök hétfőn fogadta Douglas brit repülő tábornagyot. A tábornagyot fogadta Szaradzsoğlu miniszterelnök is.

Ujabb teret nyert a német támadás Charkov térségében

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A véderő főparancsnoksága közli: A charkovi, bjelgorodi és a Kurszktól északnyugatra elterülő térségben támadásunk újabb teret nyert. Charkovtól délkeletre egy ellenséges csoportot bekerítették csapataink. Bjelgorodtól nyugatra a szovjet erős ellentámadásai megfiúsultak. Az Ilmen-tó harciszakaszán az ellenség hétfőn nagy erőket bevetésével megkísérelte a német erőket áttörését. A támadások részben az elhárító fegyverek hatásos tüzeiben, részben az elkeseredett közelharcokban megfiúsultak.

közik: Az Ilmen-tónál és Sztarajarsza térségében március 15-én megfiúsítottuk a szovjet támadásokat. A német csapatok szétlőttek 17 szovjet páncélos. A bolsevistáknak az Ilmen

Charkov visszavétele a Szovjetunióban nagy csalódást keltett

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1025. közleménye: A tuniszi déli arcvonalon zuhanó bombázók szemmel látható eredménytelenségűek voltak az ellenséges csapatösszevonásokat és gépkocsi táborhelyeket. Német vadászok légi harcok során három ellenséges gépet lőttek le. Március 12-én Bianadeglii Albani község határában lezuhant és kigyulladt a Palermo elleni légitámadásban résztvevő egyik ellenséges repülőgép. Az utóbbi napok hadműveleteiről három olasz gép nem tért vissza.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Ste-

fani Iroda jelenti: Charkov visszavétele a Szovjet Unióban nagyon élénk csalódást keltett - írja a Newyork Times kiküldött tudósítója, aki hozzáteszi, hogy az oroszok nem vártak ilyen gyors visszavágást. A kommunista párt központi bizottsága felhívta a katonákat, hogy álljanak ellen az utolsó emberig. A felhívás egyben fenyegetéseket tartalmaz az esetleges katonaszökvények ellen. A londoni Times katonai munkatársa Charkov visszavételével kapcsolatban kiemeli, hogy a szovjet hadsereggel szembenálló német hadigépezetnek módjában van minden ütőere még erősebb ütővel válaszolni.

Libanonban és Szíriában egyre nő a nyugtalanság

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Libanonban és Szíriában egyre növekszik a nyugtalanság. A kormány a nyugtalanság leküzdésére sok embert letartóztatott és száműzött. A névleges kormány és a megszálló hatóságok által életbe léptetett szigorú intézkedések ellenére a zavargások egyre nagyobb méreteket öltenek. A helyzet súlyosságára való tekintettel az egész országban megerősítették a

rendőrséget.

Lisszabon. (MTI) Stefani jelenti: Angol beismerés szerint Németország és a megszállt nyugati terület felett az angol és amerikai légierő a legutóbbi napokban 77 gépet veszített.

Berlin. (Interinf.) A bolsevisták az elmúlt hét folyamán 253 repülőgépet veszítettek légi harcban. Ezenkívül még 52 gépet pusztítottunk el.

Dietrich német sajtófőnök beszéde a nemzeti szocializmus béketerveiről

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Dietrich birodalmi sajtófőnök kedden válaszolt Wallacenak, az Egyesült Államok alelnökének legutóbbi beszédére. Dietrich sajtófőnök válaszában megállapította, hogy a nemzeti szocializmus a népáram tanát hirdeti. A nemzeti szocializmus elvi ellensége az imperializmusnak és meg akarja szüntetni azt az állapotot, amely egyre újabb háborukat okoz. A nemzeti szocializmus klasszikus cáfolata az osztályharcról szóló tanításnak és gyakorlatban valósi

meg az osztály nélküli államot. Amint megadta a német névnek a belső békét, úgy fogja biztosítani elveivel a külső békét is. A nemzeti szocialisták nem rombolták le Németországban egyetlen templomot sem. Végül kijelentette, hogy harmadik világháború szerencsétlensége nem tör többé a népekre. Az egyesült nemzetek a bolsevizmus elleni harcra örökre elhárítják ezt a veszélyt és győzelmükkel minden nép számára kiküzdik az igazságos és tartós békét.

A Kolozsvári Opera vendégiátéka Nagyváradon a Szigligeti Színházban

1943 március 23-án, kedden este 6 órakor

I. **Coppélia**, balett

II. **Scherezade**, balett

a két főszerepben
Bartos Irén felléptével

1943 március 24-én, szerdán este 6 órakor

Hári János

Kodály Zoltán dalműve

Vaszy Viktor vezényletével
Vitez Tibor rendezésében

Tudja-e Ön...

... hogy éppen 450 évvel ezelőtt ismerkedett meg először európai ember a dohányzással, még pedig Kuba dohánytermeléséről ma is leghíresebb részén, a mai Pinar del Rio tartományban, mely a jubileum alkalmával az örökké szivarozó Churchillt díszpolgárrá választotta? A spanyol felfedező: hajóiról partra küldött matrózok különös tüzcsovákra tettek jelentést, melyeknek füstjét az indiánok orrukából és fülkéiből fújták. A matrózok ezt a szokást kezdetben arra magyarázták, hogy az indiánok a füstöt saját maguk illatosítására használták és a „tobak” növényből és kukoricalevélekből készített „cigar” rendeltetése csak később derült ki. A tubák és cigaretták szavunk még most is ennek a két indián szónak emlékét őrzi.

... hogy a régi kínaiak a nyugati kultúrák területén valamikor divatos vízi és homokórák helyett „tűzórát” használtak? A legérdekesebb ezek között az úgynevezett „szagóra” volt, mely különböző füstöt adó gertyákból úgy volt összeállítva, hogy az órákat különböző szagok jeleztek. Egy másik megoldás abban állott, hogy a mindig fagyó gyertya lángja bizonyos időközönként kis golyócskával ellátott fonalakat égetett át. A golyócska fémfalba esett, mely csengésével jelezte egy-egy időegység elmúlását.

... hogy Hollandia neve a német „Holz” szóval van összefüggésben és eredetileg erdős országot jelent? Hollandia elkeresztelésének idején a Rajna torkolatának vidékét sűrű bozótos borította.

... hogy a világ első nagyszabású hidját a babiloniak építették az Eufráteszen? A hid ciprusz-, pálma- és cédrusfából készült és nem kevesebb, mint száz pillér tartotta.

... hogy a magánjáró gépkocsi gondolata már az ókorba nyúlik vissza? Az alexandriai Heron konflisát gőzzel akarta hajtani. Capitolinus római író pedig arról számol be, hogy Comodus császár kocsija ló vontatás nélkül, csupán a benne elrejtett gépezet segítségével haladt.

Szolgálatos gyógyszerárak:

IV. CSOPORT:

Gránátalma gyógyszerár, Rákóczi-u. 27. (Irgalmasrend) 15-25.

HUNGARIA gyógyszerár, Mussolini-tér 8. (Szabó Aczél I.) 15-28.

MINERVA gyógyszerár, Szent László tér 5. (Gálosi F.)

ÓRANGYAL gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 44. (Révész J.)

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

Gyermekek

Önként kérik a hashajtót, ha egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitűnő és fájdalom nélkül hat. Ezért szereti a gyermek.

DARMOL

tak. A bolsevisták hétfőn 56 gépet veszítettek. Négy saját gépünk nem tért vissza. Az északafrikai arcvonalon nyugodtan telt el a nap. Az elmúlt éjjel néhány harcigépet Grimsby fontos brit ellátási kikötőt és tengerészeti támaszpontot támadták.

Üsszeomlott a középső szakaszon az újabb szovjet támadás

Berlin. (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről: A keleti arcvonal északi és középső szakaszán a bolsevisták megújították támadásaikat. A németek a szovjet készenléti állásokat szétszóratták. Sztaraja Russza térségében a szovjet támadás a német állások előtt összeomlott. 11 szovjet harcokocsit szétlőttek. Légi harcokban a német vadászok 26 szovjet gépet lőttek le. Német csatarepülőök tíz erősen kiéptített szovjet kiserődöt szétromboltak. Egy nagy löszraktár a levegőbe repült. Német repülőök bombákkal felgyújtottak két szállítónóvatot. Számos találat érte a murmanszki raktárakat és a murman vasutat. Kurszki térségében több pályaudvar berendezését szétromboltuk és két szállítónóvatot felgyújtottunk.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A keddi hadijelentés kiegészítésül

Februárban 133 sertést vágta le a város közfogyasztására

Ülést tartott a város közigazgatási bizottsága

Nagyvárad. A városi törvényhatóság közigazgatási bizottsága kedd délután Hlatky Endre főispán elnöklétével ülést tartott. Az ülésen mindenekelőtt felolvasták a városi közigazgatás elmúlt havi állapotáról szóló polgármesteri jelentést, amelynek kiemelkedőbb érdekességei részleteit az alábbiakban közöljük.

Az egyenesadóhivatal befejezte az 1942. évi előirási zárlatot. A hónap folyamán átvette és ellenőrizte az általános kereseti, illetve jövedelem és vagyonadó vallomásokat. Elkészítette a tételezés és rögzített adóokról készített kimutatásokat, nemkülönben az idegen helyről Nagyváradra, vagy

más kerülethől átköltöző adózók kimutatását. Hozzákezdett az 1943. évi ház- és földadók előírásához és az 1943. évi házáadó fizetési meghagyásokat elkészítette.

Együttesen kezelt közadókából február hónapban befolyt:

tökében	1.238.451.— P
behajtási illetékben	3.577.62 P
alkalmazottak kereseti adójában	33.806.18 P
ebadóban	1.241.76 P

A fogyasztási adóhivatalnál borfogyasztási adóban befolyt: 45.009.90 pengő, a folyó évi I—II. havi előirányzatnál 30.386.65 pengővel több

Közművelődési és szociális ügyek

A városi nyilvános könyvtár 1943. február havában nyitva volt 23 napon keresztül.

Legtöbb olvasó volt február hó 8-án, amikor 248 személy fordult meg a helyiségben.

A közgyűjtemények Országos Főfelügyelősége 1943. február hó 16-án kelt 101-1943. számú leiratával a városi könyvtár 1942. évi működéséről szóló jelentést elismeréssel tudomásul vette.

A sport pályaintéző bizottság 1943. február hó 4-én tartotta legutóbbi értekezletét.

Ez alkalommal a pályaintéző bizottság foglalkozott az „Erzsébet ligeti” sportpályán 1943. évben elvégzendő munkálatokkal. Kérte a bizottság, hogy az 1943. évi költségvetésben előirányzott 40.000 pengőből elsősorban az atlétikai pálya beton-szerelőjét készítsék el. Javasolta továbbá, hogy a munkálatok során sürgősen létesítsék a nézőteret és a játékosokat elválasztó be- és kijáratot, mert ezek enélkül I. osztályú nemzeti bajnoki mérkőzések pályánkon nem játszhatók le.

A közlekedési helyzet

Zsír. A havi fejadag a készlet korlátolt voltára tekintettel február hónapban 40 dkgr. volt. Ezzel a számmal az egész havi zsírhiányt 21.680 kgr.-ot tett ki.

Sertés. Február hónapban a város közfogyasztására levágtak 133 drb. sertést. Ez a mennyiség magánvásárlásból származott. MÁSZ kiutalás nem volt. Bérhizlalásból sem kapott a város sertést.

Liszt. A város február havában 62 cagon lisztet kapott. Ez a mennyiség fedezte a város szükségletét. Megtakarításunk február hónapban nem volt, ellenben az előző hónapról fennállott 2,5 vagou differenciák kiegyenlítését nyert. Rizs kiutalás nem történt. Az előző havi 179 q. maradványt február hónapban kiosztottuk.

A burgonyaellátást február 15-től a burgonyaigénylésről szóló rendelet szabályozta.

A sertések részére február hónapban korpa kiutalást nem kaptunk a így az előző hónapról maradt 161 q.-ból osztottunk ki a sertéstartó gazdáknak részére 90 q.-t. A tehének részére 120 q. korpa és 230 q. borsóliszt kiutalás történt, mely mennyiséget a tehéntartó gazdáknak részére ki is osztottuk.

Indítványozta a bizottság, hogy a tribün javítása és a lelátó jobb- és baloldalának kibővítése végett intézkedés tétessék.

A pályaintéző bizottság javaslata alapján a munkálatokat elrendelték.

Az ösztöndíj bizottság 1943. február hó 20-án tartotta ülését. E bizottság javaslata alapján a tanulmányi eredmények kellő igazolása után, 21 egyetemi hallgató egyenként 450, két egyetemi hallgató pedig 500—500, míg egy egyetemi hallgató 400 pengő tanulmányi segélyben részesült.

A támogatásban részesülő egyetemi hallgatók száma 24.

Tanulmányi sebélyben részesült még nyolc középiskolai hallgató, akik 100—100 pengő segélyt kaptak.

Népjólét szolgálatában a város által alkalmazott pénzbeszedők 1943. február hónapban a Magyar Norma Alap javára 7.268.66 pengőt vételeztek be.

A városi népkonyha az elmúlt hónapban kiosztott 2.407 adag ebédet. A napközi otthonok pedig ugyanezen idő alatt 6.118 adag ebédet ugyanannyi reggelit és uzsonnát adtak ki.

Cukor. Egyéni fogyasztásra 61.290 kgr.-ot utaltunk ki.

Petroleum. Február hónapban 45 ezer kg. petroleum kiutalással szemben a fogyasztás 38.150 kg. volt. E téren nehézségek nem merültek fel.

Tűzifa. Február havában nagyobb nehézségek még mindig a tűzifaellátás terén voltak, jóllehet a január havához viszonyítva, a nagyobb mérvű tűzifa beszállítás következtében némi enyhülés következett be. A beszállított tűzifamennyiségnek 20 százaléka a minosztelenek között leendő kiosztásra továbbra is tartalékolták a kereskedők, 50 százaléka azonnal felválták és 20—50 kg.-os tételekben vásárlási könyvre kiosztották, 30 százalékkal pedig szabadon rendelkeztek, hogy régebbi szerződéses kötelezettségeiknek eleget tehesenek. A tartalékolt készletből a harctéren levők hozzátartozói részére egy-egy méter fát, a katonai szolgálatot teljesítők hozzátartozói részére pedig egy-egy q-t utaltunk ki.

Tej. Február havában az OMTK helybeli kirendeltsége Nagyvárad városában megkezdte működését. Készlet és berendezés hiányában február havában csak az egy éven aluli gyermekeket és a fél időn túl levő terhes

anyákat látta el személyenként fél liter tejjel. Ezeknek a részére 1163 drb. tejjegyet osztottunk ki.

Cipő. A cipőosztály február hónapban kiadott 596 mérték utáni cipőre 684 pár kész lábbelire, 856 pár fejelésre és 4602 pár talpalásra szóló utalványt. A minisztérium a kész lábbeli utalvány kontingenst február hóra 964 párban állapította meg.

Február havában a városban sorbanállás csak elvétve fordult elő s az is csak tűzifa igénylésért történt.

Városrendezési ügyek

Folyamatban levő munkálatok: Összes városi épületek leltározási munkái. Óvodák, óvóhelyek kiegészítési munkái. Hitler Adolf-utcai szegényház javítási munkái. — Hitler Adolf-utcai rendőrség óvóhelyének befejezési munkái. Vágóhídi ruhakamara építési munkái. Rulikovezky temető ravatalozó épületének javítása. Dógtér területének elkerítési munkái. Sporttéri játékos és bírói kijá-

rat bekerítése. A fegyvésárhelyi th. út. hegyesuszamlas következtében elromlott útszakaszának átépítése. A városi népfürdő előtti tér nivellálási és rendezési munkái. A törvényhatósági utak, hidak fenntartási és javítási munkái.

Élveszületés 162. Halvaszületés 6. Házassági bejegyzés 47. Halotti bejegyzés 132. Átírás 28.

Az elmúlt hó folyamán elintézték nyert és kiadott képesítéshez kötött ipar 13. engedélyhez kötött ipar 13. kereskedelmi ipar 63, szabad ipar 11.

Ezután az ügyosztályok jelentéseire került a sor. Különös érdeklődéssel hallgatta a bizottság Heinrich Béla tiszti főorvos jelentését a városban fellépett, de még járványszerűen nem jelentkező ragály leküzdésére fogantatott intézkedésekről.

Az államépítészeti hivatal jelentése kapcsán Hlatky Endre főispán közölte, hogy Oláh Béla főmérnök távozik az ügyosztály éléről és helyét Csécsi Nagy László foglalja el.

A gazdasági felügyelőség jelentése szerint az időjárás február-közepétől kedvező volt a tavaszi munkálatok megkezdésére. Az őszi vetések jól teleltek át, fagy- és vízkárok nem mutatkoznak, úgyhogy a terméskilátások ma a legkedvezőbbek.

Közyűlést tartott a Légoltalmi Liga

Szigoruan ellenőrzik a házak Légoltalmi felszerelését

Nagyvárad. A Légoltalmi Liga kedd délután Báthory-Szűcs tábornok elnöklétével tartotta meg rendezési közgyűlését.

Az elnök, mintán üdvözölte a megjelenteket, ismertette a liga 1942. évi tevékenységét. Réműtatott arra, hogy még 1941-ben elvégezték a légoltalmi szervezés alapvető munkáját, úgy hogy 1942-ben csak ennek kiegészítésére és a személyi változások eszközésére volt szükség az általános ügykezelési és ellenőrzési munka mellett. Az ellenőrzések során 6350 ház légoltalmi felszerelését vizsgálták felül, amelyek közül 2900 házban találtak hiányokat. Az újraellenőrzésnél tapasztalható hiányokról már kénytelen lesz a liga a legszigorúbban jelentést tenni.

A folyó évben a ligára a kiképzésen és az ellenőrzésen kívül nagy feladatok várnak az esetleges légítámadásokból származó károk jóvátétele és a károsultak támogatása tekintetében. Ehhez a társadalom nagyobb-mérvű hozzájárulására volna szükség, mert ma a liga főként a vállalatok áldozatkészségéből fedezi kiadásait, míg a taglétszám, amely alig haladja meg a háromezretet, igen csekély a város lakosainak számához képest. Legalább 10 ezer rendszeren fizető tagra volna szükség.

Báthory-Szűcs Sándor elnök beszámolója végén köszönetet mondott Soós István polgármester, légoltalmi vezetőnek, dr. Horváth György rendőrfőkapitányhelyettesnek, Rebák József tűzoltóparancsnoknak, dr. Csapó Ferencnek, a liga rendkívül ügybuzgó titkárnak s végül Szabó Károly ipartestületi elnöknek, akik az iparos és kereskedő társadalom bevonásával hathatósan elősegítették

a liga munkáját.

Ezután dr. Soós István polgármester, mint légoltalmi vezető rámutatott a feladatokra, amelyek a ligára várnak. Intő példa erre az a pusztítás, amit egyes németországi városokban az ellenséges légítámadások előidéztek. Gondoskodni kell az esetleg hajléktalanná válók ruhával, menedékhellyel, élelemmel való ellátásáról. A lakosság vegye komolyan ezt a kérdést, mert másként a legnagyobb szerencsétlenségek állhatnak elő.

Ezután a tisztújításra került sor ennek során a következő tisztikart választották meg:

Elnök: Báthory-Szűcs Sándor, alelnök: dr. Gyapay László, titkár: dr. Csapó Ferencné, pénztáros Szabó János, pü. tanácsos, pénztáriellenőr: Tóth László, számvizsgálók: Tóth Béla, Kucserik János, Brán Balázs, ügyész: dr. Krüger Jenő, számvizsgáló bizottsági póttag: Jelenc Géza, női szakosztály elnök: dr. Cziffra Kálmán, alelnök: dr. Hlatky Endre. Ezenkívül a közgyűlés még nagyobb számú elnöki tanácsot választott meg, melynek tagjai kevés kivétellel az eddigi elnöki tanács tagok lettek.

Samarjai kárpitos

ui helyiségében
Rákóczi-ut 12.

Készít és árusít mindenféle kárpitozott bútort.

HARMADIK OSZTÁLY

Valahol Nagyvárad és Budapest között.

Az utazás nem tartozik mostanában a nagy élvezetek közé. A vonatok zsúfoltan és éjjel majdnem teljesen vagy tökéletesen elsötétítetten közlekednek, a csatlakozások a megszűntetett járatok miatt egyik-másik vonalon valósággal siralmasak, sötét és lütemtel várótermekben kell órákhozszat várakozni, az állomási éttermekben se sok vigasztalást nyújtanak a korlátozott fogyasztási lehetőségek — és mégis ölik egymást az emberek a vasuti jegyekért. Lehet, hogy családás ez, mert ha több járatra oszlanak el az utasok, bizonyára nem haladna meg a számuk a rendes körülmények között megszokottat, de néha mégis hajlandó az ember a rendkívüli viszonyok okozta idegességnek, a pénz könnyebb értékelésének, s a háboru következtében előállott különleges helyzeteknek betudni a torlódást, ami a vonaton észlelhető.

Nemrégiben személyvonat harmadosztályon voltam kénytelen Budapestre utazni, hogy ott — előkelőbb osztályra szóló — újságírói bérletjegyemet kieszközöljem s ez alkalommal hatványozott mértékben kellett nélkülözni az utazás természetét. Viszont ismételt meg kell állapítanom: változatosság dolában a kisebb számokkal ellátott kocsi távolról sem vetekedhetnek a harmadosztályi érdekességeivel.

Román munkásokkal volt tele a kocsi; zsidók és átalvatók csüngtek le a polcokról, feltornyosított ládák és kosarak között kellett állva szorongani s valahonnan egy szakadozott párna permetezte pihéit reám. Csak Püspökladány felé javult némileg a helyzet. Itt kicihelődött a munkások egy része s egy fiatal nagyváradit kereskedő felajánlotta nekem a helyét. Tájékozódni kezdtem, hogy miért gyótródik itt egy csoportban ez a rengeteg ember. Néhány kereskedőre akadtam a szomszédságban, akik fruért utaztak Pestre, mert, mondják ma nem lehet a rendeléseket levélbelileg elintézni, még kevésbé ügyvédök útján, akik régen helybe hozták a vidéki kereskedőknek mindent, amit szem-száj kíván... Személyesen kell összeköttetéseket hajszolni, gyárról-gyárra, elosztótól elosztóra járni, rimánkodni és jó árat kiindolni, nehogy üres kézzel kelljen hazajönniök. És mindenkinek ajkán ugyanaz a régi panasz: bezzeg a zsidóknak még mindig könnyebben megy a beszerzés, nekik nem is kell havonta kétszer is vállalniok ezt a gyötrelmes utat; az elosztó központokba strómanjaikat és aladárjaikat küldik el, ott hivatalból biztosítva van nekik a keresztény előny a magyar kisemberrel szemben, a zsidó gyárakban viszont elég irásbelileg jelentkeznők s ott meg a zsidó előnyből nem forgatja ki őket semmitlé hatalom...

Hát még kik utaznak ebben a szörnyű gyuródásban, kockázatlanva szinte test épségüket is? Egy rakamazi polgárleány ült mellettem, Budapestre készült a nővéréhez, aki ott van férjénél. A sógorát behívták katonának s a nővére súlyosan megbetegedett; most őt hívták sürgőnyileg, segítsen gondozni a gyermekeket. Szajnál egy vasuti nyugdíjas leánya szállt fel a vonatra és került a tolongásban az én padom közelébe,

őt is hasonló körülmények kényszerítették utazásra: segítenie kell a budapesti rokonokon. Persze mind a ketten bőséges ételmiszer-szállítmányal indultak el a talujukból, mert nem lehet kívánni a pestiektől, hogy etessék vidéki vendégeiket, még akkor sem, ha azok nem szórakozás céljából látogatnak el a fővárosba, hanem, hogy kivegyék a részüket a család mindennapi küzdelmeiből...

Ételmiszer? Ennek említésénél mindenfelől vallomások hangzanak el: asszonyok és ráéró idősebb férfiak mondják el közlékenyen, hogy nekik bizony nincs is más uticéljuk, mint egy tele koffer ennivalóval gyarapítani fővárosi hozzátartozóik élelmszerét; aggódnak is, hogy bajba keverednek a vámnál, de eddig még mindig szerencsésen meguszták a vizsgálatot, igaz, hogy nem is vitték tulzása a dolgot, csak annyit cipelnek, amennyire szükség esetén rá lehet tolni, hogy csupán salát néhány nap ellátásukról igyekeznek gondoskodni

Március idusa az iskolában

Márciust ünnepeltünk. Az iskola minden fényesszemű kis diákja és má, a szülők is.

Az összes arcokon lelkes izgalom. A szánek gyors ütemben verték a „Talpra magyar”-t. Nemzetiszóvó csokrok viritottak a feszülő kis melleken, amint kéz a kézben, önértetesen lépdelték egymás mögött az ünnepi mise után az ünnepély színhelyére. Kék égből ragyogott rájuk a nap és a felhők mögött biztosan Petőfi és a többi márciusi lángelkű ifjú gyönyörködött bennük.

Valóban kedves látványt nyújtottak, amint sűrűgöve-forogva elhelyezkedtek. Mindegyik tudta a helyét, a kötelességét és igyekezett a legjobban csinálni azt, amire tanítója kijelölte őt.

Aggódba gondoskodó édesanyák hátrították őket. Ki-ki igazít a saját fián még valamit. A vakonlátlan hajfürtöket megfésüljük, egy-egy engedetlen cipőfüzöt, gallért, kokárdát megigazítunk. Én rémülten látom, hogy a Bocskayruha fontos tartozéka, az aranyrojtos nyakkendő otthon maradt. Pedig már az este kivastaltuk, elkészítettük. Hiába! Hazamenni már nincs idő. Dobogó szívvel várjuk a függöny felgördülését.

Végre a színpadon állnak. A márciusi nap bearanozza a fiúk alakját, a színpadon kiáradó sok szeretet pedig hátrítja, melegíti őket. Énekeltek. Van-e szebb muzsika, mint a tisztes kisfiúk csengő gyermekhangján szárnyaló drága magyar imádságaink? Amint lelkesen, büszkén énekelik:

„Aldjon vagy verjen sors keze
Itt élmed és meghalnod kell...”

Öntudatos, meleg szívűk már érzik a nagy igazságot. Már tudják, hogy egyedül vagyunk, nagyon egyedül a nagy világban. De azt is tudják, hogy megvan a helyünk a haza szent földjén. Ezt a helyet megtartani és biztos, boldog Magyarországgá kiépíteni a nagy cél, amelyért dolgoznunk kell. Ebből a becsületes munkából ők is részt kérnek, a kicsi magyarok, a gyermekeink. Még akkor is, ha ez a munka egyelőre csak tanulás. Olyan lelkesen fogadják, hogy el is hiszem a szándéku komolyságát.

A márciusi ifjak örökszép, vörpészdíto történetét halljuk. Tanítójuk mondta el komolyan, nagyon szépen. Lestük,

vele... De más utasok is kerültek mellém a tolongásban. Egy fiatalembernek sikerült Pesten állást kapnia azt foglalja most el; egy asszony katonafiát látogatja meg, aki nemrég érkezett a harctérről haza; szabadságos katonák igyekeztek a Dunántulra boldogan, hogy viszontláthatják övéiket s ahogy közelebb értünk a fővárosba, egyre több kofferes ember, akiknek minden gondjuk, hogy átsurranhassanak a vámon a Keleti Pályaudvaron, mert ők is ételmiszserrel rakodtak meg.

És Budapestent ontotta magából a hosszú, zsúfoltságig telt vonat az utasok tömegét, sorsok, többnyire háborus sorsok hordozóit.

S visszajövet, már második osztályon ugyanilyen sorsokkal találkozom, kereskedőkkel és szabadságosokkal, katonafiúk látogatóival és most már üres kofferekkel jövő ételmiszercipelőkkel, — de a kocsiosztálynak meglehetősen egy réteggel magasabb társadalmi színvonalon, jóval kevesebb közvetlenséggel tarták fel az emberek helyzetüket, mint a harmadik osztály kemény tapadjaín.

(J. b.)

vártuk a szavait, lelkesedtünk, büszkék voltunk rájuk, mi felnőttek éppen úgy, mint a kicsinyek. Ezekben a percekben az arcukra volt írva, hogy ők is szeretnének, de tudnának is ilyen nagy tetteket véghezvinni.

A legkisebbek köntektek most. Apró, szőke fücska jött ki a színpadra. Félénken nézett körül, de mosolygott. Arcocskáján az izgalom pírja égett, szemében elszántság lobogott. Keresem, kire tartozik? Hátra is négek, de nem látom meg, ki fogja fel izgatott pillantásait. Addig a néhány másodpercig, míg némán meghajol és körüléz, összeszorult a tarkom. Félttem. Jaj, csak el ne sírja magát! Istenem, meg ne akadjon! De a kis szőket kemény fából faragták. Nem hiába hívják Attilának! Csengő hangon szavalja a hosszú Petőfi-verset. Minden szava csupa erő, csupa értelem. Mindnyáján vele lelkesedünk.

Véletlenül balra nézek. Közvetlen szomszédom, fiatal szőke asszony szeméből sűrűn hullanak a könnyek. Sir, de az ajka nevet. Ez a legboldogabb sírás. Most már tudom, hova tartozik a kis szőke Attila! Ez volt a legeslegelső szereplése!

Boldogan hallgatjuk sorban valamennyit. Okosak, értelmesek, lelkesek, magyarok. Egyetlen hibát sem követtek el, mégis izgultunk értük. A magunkéért persze a legjobban, de minden remekül sikerült, hála Istennek! Talán a hiányzó nyakkendő se akad fel senki sem. Szerettem volna sorra megismogatni a fejüket, az izgalomtól piros arcukat. De csak a tekintetem cirógatja őket és az ablakon beözönlő napsugár.

Egy percig állva, néma gyászszal áldoztunk a magyar szabadságért elesetteknek, akik a ma nagy harcát vívták és vívják orosz földön. Vigyázzba merevedik a sok fúrge, örökmozgó kéz és láb, meghatottan hajlik le minden fej.

Megköszönjük Istennek, hogy mindig adott hősokeket nekünk, akik nemcsak nagy eszméket tudtak hirdetni, hanem ezekért a szent gondolatokért meg is tudtak halni. Forró hálával köszöntük Petőfit, az Aradi Tizenháromt és a sok, sok névtelent, akik a vérükkel megszentelt orosz földben pihennek és egy boldog Nagymagyarországról álmodnak.

Hogy az áldozatuk nem volt hiába-

Hoffmann Árpád
műbutorasztalos
butorüzlete megnyílt
Rákóczi-ut 12 sz. Apolló-palota

való és az álmitk valósággá szépül majd, annak zálogául itt áll előttünk a tettekkész magyar fiúk lelkes kis csapata.
A boldog magyar jövő!

Tjházyné Tóth Mária.

Incze Domokos főesperes kormányzói kiténtetése

A Budapesti Közlöny március 14-iki számában olvastuk, hogy a Kormányzó Ur Öfóméltósága Incze Domokos esküszentgyörgyi plébános és érdemeit káoszonalcsiki főesperesnek a Signum Laudis adományozta.

Hosszú évtizedekre visszanyúló és becsülethez elültött papi élet értékelését jelenti ez. Izig-végig magyar ember, akiknek éppen magyarságáért többször kellett börtönben ülnie. 25 éves áldozópapságának évfordulóját is a brassói fellegvár börtönében érte meg. A sok zaklatás ellenére is buzgó apostola volt a magyarságnak és fajának fanatikus harcosa. Nemzedékeket nevelt a hitéletre és a kitartásra s minden erejét latbavetette, hogy ne csak a gondjaira bízott hívek, de egy egész kerület papsága és hívőerege őseihez méltó katolikus és magyar legyen. Ennek érdekében politikai szerepet is vállalt és a híres rabonbán, Ugron Gábor elveivel a parlamentben, mint országgyűlési képviselő védte az egyetemes magyar ügyet, féltékenyen őrködik székely fajának sorsfordulójánál.

A katolikus sajtó éharcosa. A Magyar Lapok és Erdélyi Néplap buzgó apostola volt mindig s emiatt a szélesbaloldali és kommunista Brassói Lapok, de minden más kommunista mozgalom is meghurcolja, ő azonban annál nagyobb kitartással dolgozott tovább.

A felezbabadulás után vártuk, hogy behívót kap a parlamentbe is, de ezereynsége ennek még a gondolatát is visszautasította. Nemrégén vált meg főesperesi teendőitől. Ebből az alkalomból Márton Áron megyéspüspök meleg elismerését és köszönetét fejezte ki az őz főpapnak.

Munkatársai, hívei és tisztelői ezertettel köszöntik Incze Domokost és szívből kívánják: Ad multos annos!

Lelkesen vették ki részüket a honvédcsaládok gyűjtéséből a felsődernai ásványolajüzem munkásai

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk már részletesen beszámolt arról, hogy a margittai járás községei milyen példás áldozatkészséggel vették ki részüket a honvédcsaládok javára indított gyűjtésből. A járás községei között a felsődernai körjegyzőség 5300 pengővel szerepelt. Mint utólag értesültünk, a felsődernai körjegyzőség gyűjtésének nagyrészt, 3550 pengőt a felsődernai ásványolajüzem tisztviselői és munkásai adták össze. Amint a gyűjtést meghirdették, Nagy Árpád m. kir. bányatanácsos, a felsődernai bányák és aszfaltgyár üzemvezetője haladéktalanul megindította a gyűjtést. Felhívására úgy a tisztviselők, mint a munkások kivétel nélkül a legnagyobb lelkesedéssel járultak hozzá adományaikkal a gyűjtéseredményéhez.

Példaadás ez mindnyájunk számára.

Ermellék gazdáinak életkérdést jelent a direkttermő szőlők ügyének rendezése

Mit vólnak a gazdák az illetékes hatóságoktól?

Székhelyid, 1943. március hó.

A Magyar Lapok pár nap előtti számában budapesti keltezéssel hosszabb cikk jelent meg az ermelléki direkttermő szőlők kérdéséről. A cikk keltezése és hangja arra egedt következtetni, hogy ebben a kérdésben illetékes — tehát hivatalos körök véleményét tartalmazza, — éppen ezért feltétlen kötelességünk foglalkozni vele.

A hivatalos közleményt válaszul szánták az egyik ermelléki szőlőbirtokos még korábban megjelent cikkére. Ebben a cikkben ugyanis az ermelléki szőlőbirtokos részben védelmébe vette a direkttermőket, részben pedig kivételzést kért a delavári szőlő számára.

A direkttermőket ki kell irtani

Valószínűnek tartom, hogy mindazok, akiket ez a kérdés közelebbről érdekel, figyelemmel kísérték a budapesti közleményt, azért még egyszer feleslegesnek tartom egyes megállapításait taglalni. Megállapításait igaznak is tartjuk, minthogy akárcsak a cikk sugalmazója, ugyanúgy valamennyi ermelléki szőlőgazda azon a véleményen van, hogy a direkttermő szőlőfajtákat ki kell irtani s minél hamarabb nemcsak oltványokkal kell pótolni. Ezt hangoztatni és ismételni felesleges, mert az ermelléki bor régi minőségének s hírnevének visszaszerzését minden ermelléki szőlőgazda kötelességének tartja.

Eppen azért, mert a vonatkozó törvényt a hivatalos elgondolást már nagyon is jól ismerjük, valahogy feleslegesnek tartjuk az állandó ismételtetését. Budapesttől s a hivatalos fórumoktól nem ezt várják az ermelléki szőlőgazdák, hanem ehelyett sürgős gyakorlati tanácsokat s még sürgősebb gyakorlati támogatást.

Az Ermellék hanváltásának szomorú története

Hogy miért jutott a tokaji borvidékek egy időben telepített Ermellék mai szomorú helyzetébe, azt sokszor világga kijáítottuk már éppen ennek a lapnak s a Néplapnak hasábjairól. Az idegen megszállás alatt senki nem hallotta meg az ermelléki gazdák segélykiáltását, hiszen éppen a megszállók voltak azok, akiknek a nyomorúságot köszönhatték. Két keserves évtizeden át nem hangzott itt vidám szüreti nóta, két keserves évtizeden át csupán csak terhet, de nem birtokot jelentett a szőlő. Szinte két kezünkön megszámlálhattuk, hogy hány új nemes tőke, hány új karó került ez alatt az idő alatt az ermelléki szőlőtáblákba. Kevés, nagyon kevés esztendő volt, amikor nem fizetett rá az ermelléki gazda a fényűzési adóval s a többi súlyos adóval terhelt szőlőre. Ezért hagyták egy állapotban a szőlőt s ezért tértek át tömegesen a szőlősorok közötti gyümölcstermelésre a gazdák s — ezért burjánzott el a direkttermő. Kapva-kapott az igénytelen és sokat termő noah s delavári fajtákon minden gazda s ezekkel igyekezett a kihalt tőkét pótolni s a mindjobban növekvő ráfizetést némileg csökkenteni.

A Károly-vonal átka

Tehát nem a nyereszkesedési vágy, nem a többtermelés mohósága vitte rá az ermelléki gazdákat az amerikai fajták termelésére, hanem a kényszer és a nyomorúság, amelyet csak betetézett a meg-

szállás utolsó éveiben az ermelléki román erődvonalepítés. Futóárkok, telefonkábelek szeltek keresztbe-kasba a szőlőtáblákat s könnyező szemmel nézték a gazdák hogyan fordítják ki a termő tőkét az erődépítők...

Szomorú a története az Ermellék le hanyatlásának s bigyjék el a hivatalos, illetékes szerveink, hogy legjobban az ermelléki gazdáknak fáj ez. Legjobban nekünk fáj, hogy most, amikor visszatértünk, nem tudjuk azt nyújtani, amit

húsz esztendő előtti hírnevünk alapján vártak tőlünk.

Sürgős támogatást várunk

Azonban szomorú, történelmi igazság, hogy nem mi voltunk a hibásak — éppen ezért, a fent elmondottakért azt kérjük az illetékesektől, hogy hideg paragrafusok helyett testvéri tanácsot s kézzel fogható segítséget adjanak — feltámadásunkhoz.

Marjalaky Tibor.

Kettős vágány lesz a Ghillányi-uton

(Nagyvárad.) Rosztosi István miniszteri tanácsos az ipari és kereskedelmi minisztériumból megjelent kedden Nagyváradon a városi vasút új fejlesztési programjának bevizsgálására. Egy bizottsággal, amelyben résztvettek a polgármester, Hergár Vilmos műszaki tanácsos, Keleti Károly, a villamos társaság vezérigazgatója és a központi kiküldöttek, kiszállott a helyszínre, ahol a városi villamosvasutak építési tervai kerülnek megvalósításra. Legfontosabb ezek között kettős vágány létesítése a Szent László-tértől a Ghillányi-út

végéig. Elfogadták azt a tervezetet, amely szerint a két vágány közül az egyik a Kossuth-utcán halad végig a már meglévő vonalon és a Torna-utcával szemben a Nagpiac túlsó oldalán tér le a Ghillányi-útra, míg a másik vágány a Szent László-térről a Kapucinus-utcán át halad a Váradi Zsigmond-utcán a Ghillányi-út felé. A Szaecsvay-utcán meg fog szünni a villamos forgalom. A másik nagyobb jelentőségű kérdés a nagyállomás előtti tér rendezése, amelyre vonatkozólag szintén elfogadta a bizottság a város tervezetét.

Párlattá szabad kifőzni a saját termésű direkttermő borokat

Bánffy Dániel báró földmivelésiügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve a közvetlenül (direkt) termő szőlőből szüret borok kifőzésének engedélyezésére vonatkozóan rendeletet adott ki. Ennek értelmében a saját termésű direkttermő borokat a termelő bármely bor- vagy gyümölcs-szeszfőzdében akár bér-, akár részfőzéssel párlattá főzheti ki. A kifőzött párlatot a termelő egy tételben, vagy nagyban külön engedély nélkül is forgalombahozhatja. Ez a rendelet

egyébként nem érinti a földmivelésiügyi miniszter által a direkttermő amerikai borok forgalombahozatalának szabályozása tárgyában a múlt év őszén kiadott rendeletet.

NEGY GYERMEKET SEBESITETT MEG A FELROBBANT KÉZIGRÁNÁT. Ungvár. (MTI.) A város határában vasárnap a játszó gyermekek egy kézigránát találtak, amelyet a tűzbe vetettek. A felrobbant gránát négy gyermeket súlyosan megsebesített. Közülük az egyik már meghalt.

Szép eredményeket értek el az NSE asztaliteniszezői a kolozsvári országos Mátyás Kupa bajnokságon

Ma este itt iátszanak az uvidékiek

A kolozsvári országos Mátyás Kupa asztalitenisz bajnokságról visszatért az NSE csata. Az I/b. osztályban Dudás-Kovács-pár megnyerték a 3. helyezést (az országban). A többiek is szépen küzdöttek és szép eredményeket értek el. Kolozsvárról visszatérve kiszáll két napra Váradon az Ujvidék válogatott csapata (úgy férfi, mint női) és játszik majd az NSE ellen. Az Ujvidék válogatott így áll fel: Takácsy (II. oszt. országos bajnok), Varga és Klier. A női csapat: Beek Rózi országos (II. oszt. bajnok) és Vécseiné. Az NSE csapata így áll ki: Szokol, Dudás L., Berecki (Kovács). A női csapat: Szokol és Olhász Irma. A nagy mérkőzést ma szerdán fél 7 órakor kezdődik az NSE vívótermében. Kérjük az érdeklődőket és az if-

júságot, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a nagy mérkőzésen. Másnap az Ujvidék válogatott játszik a Kolping csapata ellen. Reméljük, hogy sikerül a nagy ellenfél legyőzni, de ha nem is legyőzni, akkor méltó ellenfél lenni. Dudás különben Kolozsvárt megverte az uvidéki Takácsot.

Jöjjön a mai disznótoros vacsorára

a „Mátyás” étterembe

Te'ción 18 - 50

Szilágyi Dezső-u. 5 sz.

Külföldi jó italok!

Dr. Beöthy Konrád egyetemi rk. tanár, főorvos csütörtökön előadást tart a Szabadegyetemen

A Szabadegyetem második félévi előadássorozatának egyik igen értékes előadását dr. Beöthy Konrád főorvos, egyetemi rk. tanár tartja. „A természetes okokból beálló hirtelen halál” című előadást vetített képekkel szemlélteti. Előadásának rövid vázlata: A hirtelen halálról általában; fontossága közegészségügyi szempontból, gyakorisága. Fertőző betegségek, mint a hirtelen halál okai. Az orvosi szemle jelentősége a hirtelen halál eseteiben. Az egyes szervek megbetegedései, mint hirtelen halál okok (szív, agy, légzőszervek, gyomor, végtagok betegségei, vérzések, alkati megbetegedések). A hirtelen halál megelőzése. Az előadás csütörtök délután 6 órakor kezdődik a városháza dísztermében.

Magyar-német gazdasági tárgyalások Budapesten

A MTI jelenti: Magyarország és a Német Birodalom közötti gazdasági kapcsolatok szabályozásával megbízott magyar-német kormánybizottságok Nickl Alfréd rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter és Karl Clodius követ elnökelete alatt a legutóbbi napokban Budapesten üléseztek és tanácskozásaiuk eredményeképp több megállapodás jött létre. E megállapodások a két ország közötti kereskedelmi forgalom megkönnyítését és a harbor termelésnek a közös cél szolgálataiba állításának további fejlesztését szolgálják. Megállapodás jött létre arra vonatkozólag, hogy a kompenzációs kifizetések gyorsabban történjenek a közeljövőben.

A Hivatásszervezet április 4-én tartja a Református Kulturpalota nagytermében műsoros Honvédestélyét

Nagyvárad. A magyar keresztény munkásság mindenkor tudja mivel tartozik a honvédségnek. Minden héten, nemcsak itt helyben, hanem országszerte is műkedvelő előadásokkal egybekötött Honvéd-estélyeket rendeznek, melynek tiszta bevételét a Honvéd-család akcióra vagy a eebe-sült honvédeknek vagy a Vörös Kerest javára ajánlják fel. Szeret és áldozatkészség mindenütt ott van a munkásszivekben és nap-nap után igyekeznek ennek látható jelét is adni. A magyar munkás ezekben a szeretnyilvánításokban mutatja meg, hogy méltó tud lenni a nagy idők szelleméhez.

Április 4-én este 6. órakor a nagyvárad Hivatásszervezet a Református Kulturpalota nagytermében „Munkások a Honvédcsaládokért” címmel nagy műsoros estélyt rendez a szervezet legjobb műkedvelőinek a felléptével. Harmine szereplővel kerül színre Kárpáti-Grogor: „Ahol a Duna folyik” című hazafias 3 felvonásos operettje.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉLVÁRI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40,
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári osekkszámunk
 száma: 72.301.
 Vésztartókat nem adunk vissza.

EMLEK

*Mi újság arra tisztelet?
 Dicső-e már a jecskefészkek?
 És a kis kert? Talán azóta
 Kinyitott mind az öszi rét...*

*S mikor esendben lehall az alkony,
 Jár-e még künn a fűzfás parton?
 Vagy tán az ősz bús magánya
 Bezár téged is kis szobádba?*

*Jut-e még eszedbe néha
 Egy hangulat, egy kedves séta,
 S egy halvány, összetépett nárcisz?
 Gondoloz-e néha-néha rám is?...*

Koppány Erzsébet.

MEGHALT KINDLEY BIBOROS.
 Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefánia
 Iroda jelentik: Londonból érkezett hír
 szerint Kindley biboros szardán el-
 hunyt.

**MEGKEZDTE TAVASZI ÉRTEKEZ-
 LETÉT A KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR.**
 A Magyar Kurir jelentik: A latin és gör-
 gög szertartású katolikus püspöki kar
 március 17-én délelőtt ült össze szoká-
 sos tavaszi értekezletére a budai herceg-
 primási palotában Serédi Jusztinián bi-
 boros hercegprimás elnöklésével. Az
 értekezleten a tivolmaradását kimentő
 Glattfelder Gyula kalocsai érseken ki-
 vül megjelent a püspöki kar minden
 tagja.

**ERDELYI KATOLIKUS NŐK ÜN-
 NEPE BUDAPESTEN.** A Magyar Kurir
 jelentik: Kedden délután színpompás vi-
 seletben az erdélyi Katolikus Nők Szö-
 vetségébe tartozó budapesti Kalácsa
 leánykör ezer tagja a Hősök terére vo-
 nult és koszorút helyeztek el a hősi
 emlékművön. Ez a leányifjúság kisebbsé-
 géi sorában idegen szellemű iskolákban
 nőtt fel, a magyar nemzeti műveltséget
 az Erdélyi Katolikus Nők Szövetsége
 adta nekik a múltban. Az ünnepélyen
 Karda Julia csekszentdomonkos leány a
 Nemzeti Dalt, Bodor Mária kézd-
 martonosi leány a Szózatot szavalta el.
 Tomsa Ambrus tábori főlelkész ünnepi
 beszédében azt hangsúlyozta, hogy a ma-
 gyar hazában ma erős hitet, hűséget,
 áldozatkésztséget és hősiesség magatartást
 várnak a székely leányifjúságtól is,
 mert tőlük, mint a jövő édesanyjától
 függ a magyar jövő.

**Kitüntetés alapított a Kormányzó
 külföldiek jutalmazására.** A MTI jelen-
 tik: A Kormányzó idegen állampolgya-
 roknak magyar érdekek szolgálata ter-
 én szerzett érdemei elismeréséül és
 jutalmazásául Magyar Szentkorona
 Rend elnevezésű, kizárólag külföldiek
 számára kitüntetés alapított 8 foko-
 zattal.

**KINEVEZÉS A TANITÓNŐKÉPZŐ-
 NÉL.** A MTI jelentik: A vallás- és köz-
 oktatásügyi miniszter Ladvenszky Mária
 topoljai állami népiskolai tanitónőt, a
 nagyváradi állami tanítóképző intézeti
 gyakorló iskolához állami tanitónőkép-
 ző intézeti gyakorlóiskolai tanitónők
 létesítésébe rendes gyakorlóiskolai ta-
 nitónővé kinevezte.

**PÉCSRE UTAZOTT A HONVÉDEL-
 MI MINISZTER.** Pécs. (MTI) Vitéz
 Nagy Vilmos honvédelmi miniszter
 szerdán Pécsre utazott. Egy-két napig
 tartózkodik Pécsen és környékén.

**Megkezdte működését az új spanyol
 népképviselő.** Madridból jelentik
 (MTI) A NTI jelentik: Franco tábornok
 által újjáalakított spanyol népképviselő-
 let a Cortez 400 tagja kedden a kor-
 mány valamennyi tagjának jelenlétében
 letette az esküt és megkezdte működésé-
 t. A Cortez elnök beszédében han-
 szoltatta, hogy a Cortez a nemzeti Spa-
 nyolországban nem mint a köztársaság
 idején a nemzeti szétválasztás fészke, ha-
 nem a spanyol egység alapja.

**MEGHALT A „ZÁSLÓNK” SZER-
 KESZTŐJE.** A Magyar Kurir jelentik:
 Radványi Kálmán gimnáziumi tanár, a
 Zászlónk című ifjúsági lap szerkesztője
 szerdán 56 éves korában elhunyt.

**EGY GYÜNGYSOR ELVESZETT a
 Belvárosi mozgóban, vagy a Szent
 László-terem. Megtaláló magas jutalmat
 kap a lap kiadójában.**

Lelkigyakorlatok nők részére.
 Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad
 összes katolikus női részére március
 29-án, 30-án, 31-én este fél 7 óra-
 kor lelki gyakorlatok lesznek az olasz
 plébániatemplomban. Az elmélkedé-
 deket P. Kardos József jezsuita
 atya tartja.

**Hogy lakása hangulatos
 legyen, színes, modern bútort MEZEI-nél vegyen**
 Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák
 díontázzattal is. Előnyös vétel.

Meghívó. A Nagyvárad Arpád Lő-
 vész Egyesület 1943. március hó 21-én,
 délelőtt 11 órakor a városháza díszter-
 mében közgyűlést tart, melyre a lő-
 vészegylet tagjait tisztelettel meghívja.
 Tárgysorozat: Elnöki megnyitó, ügyve-
 zető elnök és főtitkár jelentése, pénz-
 tári jelentés, az 1943. évi költség-
 irányzatának előterjesztése és indítvá-
 nyok. Amennyiben az 1943. március hó
 21-re összehívott közgyűlés a megjelent
 tagok elégtelen száma miatt határo-
 zatképtelen volna, a közgyűlést 1943.
 március hó 28-án délelőtt fél 12 órakor
 tartjuk meg a városháza dísztermében.
 Ez a második közgyűlés a megjelent
 tagok számára való tekintet nélkül ha-
 tározatképes lesz. Elnökség.

Kerékpár rádiók részletre is kaphatók
PÁLFFY J. Kühne-Jerakát
 Mu-soini-ter 16 sz
 Telefon 15-24

**Pályázati hirdetmény honvédmérnö-
 ki ösztöndíj elnyerésére.** Nagyvárad.
 Saját tud. A Budapesti Közlöny, a
 megüresedett honvédmérnöki ösztön-
 díjas helyek betöltésére az 1943-44. tan-
 évre pályázatot hirdet. Betöltésre kerül
 27 hely. Pályázhatnak azok az érettsé-
 gi vizsgát tett ifjak, valamint a Mű-
 egyetem III. évfolyamát végzett egye-
 temi hallgatók. Jelentkezni lehet a
 honvédmérnöki állománycsoport tüzér
 repülő, utász, híradó, gépkocsizó és
 építészeti szakmájára. A honvédelmi
 miniszter urhoz címzett és szabálysze-
 rűen felszerelt kérvényeket a m. kir.
 honvédmérnöki tisztikar főnökéhez
 (Budapest, I. Diszter 18.) kell beküld-
 deni. A kérvények beküldésének ha-
 tárideje: 1943. július 15.

KORONA Filmszínház **Közkívánatra visszahoztuk**
Fények az éjszakában
 A tiszta szerelem megrázó erejű filmsodája
 Főszereplők: Alida Valli a legszebb olasz filmszínésznő, Fosco
 Giachetti a »Bengázi« hőse
Csak két napig. Szerdán és csütörtökön.

Jön! **Szüts Mara házassága** **Jön!**
 Szerdán utoljára: **Sebastopol páncélos** **Csütörtöktől a CASINOBAN**

Gazdasági tanári véglegesítés. Nagy-
 várad. Saját tud. A Budapesti Közlöny
 legutóbbi száma szerint a m. kir. föld-
 művelésügyi miniszter Martini Géza
 berettyóújfalui ideiglenes minőségű m.
 kir. gazdasági tanárt állásában végle-
 gesítette.

Rendkívüli közgyűlés. Tisztelettel fel-
 kérjük a csizmadia szakosztály összes
 tagjait, hogy 21-én (vasárnap) délelőtt
 10 órakor pontosan szíveskedjenek
 megjelenni az ügy fontosságára nézve.
 Meg nem jelenés esetén mindenki kép-
 viseltessé magát.

A Nagyvárad Allatvédő Egyesület
 folyó hó 21-én, vasárnap délelőtt 11
 órakor a városháza kis tanácstermében
 tartja meg rendes évi közgyűlését. Fel-
 kéri az állatbarátokat és az érdeklődő-
 ket, hogy a közgyűlésen minél nagyobb
 számban megjelenni szíveskedjenek.

**A LUTHER KAR PETŐFI-ÜNNE-
 PÉLYE.** A nagyváradi evangélikus
 egyház Luther Kara Nosz Andor
 rendezésében március 15-én Petőfi-
 emlékünnepelet tartott az evangé-
 likus egyház tanácstermében. — A
 Luther Kar kezdő és záró énekszám-
 mai után, melyeket dr. Philippi Ernő-
 né vezetésével adtak elő, a többi
 programszám Beyer Aurél vallás-
 tanító-lelkész Petőfiről tartott em-
 lékbeszédébe szövődött bele. Nosz
 Andor szavalta a „Talpra magyar”-t,
 Losonczy Gábor: „Petőfi álma” című
 előképét Garay Erzsébet, Hant Kál-
 mánné, Peschko Margit, N. Todics
 Magda, Nosz Andor, Tóth László és
 Vojnár Kálmán adták elő. A Luther
 Kar szavalókorúsbau adta elő „Falu
 végén kurta korcsma” című költe-
 ményt. Hauri Géza éneke és sza-
 valata és Nosz Andorné énekszám-
 zárta be a műsort.

Végleg betiltották a Pesti Ujságot

A Magyar Távirati Iroda jelentik: A
 belügyminiszter a „Pesti Ujság” című
 lap megjelenését és terjesztését az 1939.
 évi II. t. c. 151. §-ának III. bekezdése
 alapján, az országnak az említett tör-
 vény helye által védett érdekeit veszé-
 lyeztető, és pedig a lap folyó év március
 16-án megjelent V. évfolyam 60. számá-
 ban közzétett közleményei miatt végleg
 betiltotta. A Pesti Ujság jent hivatalo-
 zott számában ugyanis Szalasi Ferenc-
 nek az ifjúsághoz szóló márciusi üzenetét
 első helyen feltűnő szedéssel, míg
 Magyarország kormányzójának az ifju-
 sághoz intézett szövegét második helyen,
 apróbb szedéssel tette közzé.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Nemzeti Munkaközpont kívánsághangversenye iránt

Nagyvárad. Városszerte élénk ér-
 deklődés nyilvánul meg a Nemzeti
 Munkaközpont kívánsághangversenye
 iránt, amelyet az Iskolánkívüli Nép-
 művelési Bizottság keretében vasár-
 nap, március 24-én rendez meg. A
 rendkívül változatos műsor keretében
 lesz tánc, énekszám és szavaltat és a
 rendezőségnek sikerült az estére
 megnyerni a Szigligeti színház művé-
 seit. A sebesült katonák javára ren-
 dezendő kívánsághangversenyre je-
 gyek a színházi pénztárnál már is
 kaphatók.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Keresek

esztorgályosokat, lakatosokat és kovácsokat azonnalra, állandó munkára. Jelentkezni szerda estig Pannónia szállóban Hegedűsnél és később a Munkaközvetítő Hivatalnál Szilágyi Dezső utca 28. sz.

Mi újság a piacon?

Gabonaneműekben, fában és szénafélégekben nem volt felhozatal

Nagyvárad.) A március 16-án megtartott heti piacon a termelői és vevői árak legmagasabb árak a következőképpen alakultak:

Gyümölcsfélék: (közepes felh.)

Alma 1.50—2.50—3.30, narancs 3.60—4.00, citrom 0.26—0.34, körte 2—2.20 pengő kgr.

Zöldségfélék: (közepes felhozatal)

Burgonya 24—26, répa 26—34, hagyma 0.32, vevőnivaló 1.20, cékla 20—26, 1 drb káposzta 20—80, olasz 40—80, sóska kgr 300—320, petrezselyem 36—44, 1 drb karalábé 16—50, zeller 10—30, fejes saláta 14—20, retek 4—20, 1 kgr spenót 170—200, 1 drb torma 6—20 fillér.

Élőállatok: (gyenge felhozatal)

Szarvasmarha vágó kgr 1.20—1.40, 1 drb fejős tehén 800—1400, szepős borjú kgr 1.60—1.70, 1 pár kismalac 90—110, paradicsom 1000—1500 P.

Tejtermékek: (gyenge felhozatal)

1 liter tej 0.40, vaj 6.80—7.20, juhtúró 3.60—4.10, tehéntúró 1.25—1.35, tejfel 1.50—1.70, sajt 3—3.40 pengő kgr.

Kenyer:

1 kgr egységes kenyér 42 fillér.

Szárnycsok: (gyenge felhozatal)

1 kgr csirke 4.60, sovány liba 4.90, tyúk 4, sovány ruca 4.70 pengő kgr, tojás drb 0.19—0.20, kgr 3.80 pengő.

Húsárak: (semmi felhozatal)

1 kgr margarin 3.80 pengő.

Halfélék: (közepes felhozatal)

1 kgr penty 4.50—5, csuka 4.50—4.80, köröshal 2—2.50 pengő kgr.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 18.

Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 5.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Polyamerók szalonzenekara.
- 11.15 Táncjelenetek.
- 11.40 Vitéz Szarka Géza felolvasása.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Vidák József cigányzenekara.
- 15.15 J. S. Bach: G-moll fantázia.
- 15.25 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
- 15.50 Szimfonikus zenekar.
- 16.00 Közművelődési előadásorozat.
- 17.00 Ejtőernyős vagyok én. Közvetítés.
- 17.30 Rádiózenekar.
- 18.00 Megalakul a zombori Szenttelek Társaság Irodalmi est.
- 19.05 Kárpáti Aurél színészportréja.
- 19.25 Rádiózenekar.
- 20.35 Magyar-német katona-est.
- 22.10 Kodály-művek.
- 23.25 Tánczene.

SZÍNHÁZ

Február 28-án magyar-bolgár kultúrest lesz Nagyváradon

A bolgár állam függetlenségének 65-ik évfordulója alkalmából az Országos Magyar-Bolgár Társaság Budapesten e hó 3-án nagyszabású bolgár-magyar kultúrest rendezett.

Az ünnepséget a Magyar-Bolgár Társaság nevében técsői Mórítz Kálmán nyitotta meg és Ullein Reviczkv Antal rendkívüli követ tartotta az ünnepi beszédet.

Nagyvárad az első vidéki város volt, amely a magyar-bolgár kulturális együttműködés létrejötté után 1942. február 28-án megtartotta az első vidéki bolgár-magyar kultúrest és most is az első vidéki város lesz, amely ezen bolgár nemzeti ünnep után folyó évi március 19-én, pénteken megtartja ezen ünnepséggel kapcsolatban a bolgár-magyar barátság ápolására az első kultúrest. Ennek a napnak az a nevezetessége, hogy ezen a napon alakul meg a Magyar Bolgár Társaság nagyváradi fiókegyesülete és ugyanakkor személyesen jön le városunkba Tosev Demeter bolgár követ, és kísérete, valamint a Magyar Bolgár Társaság nevében vitéz técsői Mórítz Kálmán elnök és a társaság alelnöke.

A kultúrnap műsora a következő:

1. Bolgár Himnusz.
2. Magyar Himnusz.
3. Dr Soós István polgármester üdvözlő beszéde.

4. Vitéz técsői Mórítz Kálmán a Magyar Bolgár Társaság elnökének üdvözlő beszéde.

5. Tosev Demeter bolgár követ válasza.

6. Dr Valsev Stefan bolgár követ-ségi elkész. a Bolgár Kultúregyesület elnöke magyar nyelven novelláját olvassa fel.

Az ünnepély második része művészi számokból áll és pedig a következőkből:

7. Dorita Boneva a berlini operaház tagja bolgár dalokat énekel.

8. Járay József a magyar operaház tagja magyar dalokat énekel.

9. Kálmán Etelka szótáncosnő a magyar rapszódiait lejt.

10. Dorita Boneva és Járay József duettje.

11. Kálmán Etelka szótáncosnő.

12. Dorita Boneva magyar dalokat énekel.

13. Rákóczi induló.

A város vezetősége szívesen látja ezen magyar-bolgár kultúrnapon a város magyar társadalmának minden rétegét, a hivatalok vezetőit, a tisztikart, a Vitézi Széket, a Tűzharcos Szövetséget, az iparos és kereskedő, valamint a munkásság képviselőit.

A színház ma kezdi meg a jegyek árusítását a pénteki kultúrnapra.

Férfiruhákat, használtakat **MOLNÁR** használatra üzletében legiobb áron vehet, eladhat Bémer-tér 1. (udvarban), hívásra házhoz járunk.

A színházi iroda közleményei:

Rökk Marika Nagyváradon

Március 29-én magyar-német bajtársi estet rendez a Tűzharcos Szövetség a színházban. Ugy a budapesti, mint a berlini rádió közvetíti majd színházunkból ezt az ünnepi estét, melynek keretében Rökk Marikával az élen a legnagyobb német és magyar sztárok fognak közreműködni. Jegyek előjegyzését máris elfogadja a pénztár.

Mária főhadnagy megy szerdán és csütörtökön este is.

Bolgár-magyar est. Pénteken, 19-én a Magyar-Bolgár Társaság tartja ünnepi estjét a színházban. Dorita Boneva, Kálmán Etelka és Járay József operaházi tagok fognak az ünnepség keretében fellépni. József Ferenc királyi herceg és a bolgár követ is jelen lesznek az esten.

Bucsukeringő szombaton délután filléres helyárrakkal van műsoron.

Mondj igazat szombaton este háromnegyed 7. órai kezdettel csak felnőtteknek.

Tolnay Klári április 1—2—3-án vendégszerepel a „Tűzvész”-ben és a „Francia szobalány”-ban. Ezen estekre a m. t. hérlőközönség helyeit március 27-ig tartja fent a pénztár. Méréseltelen felemelt helyárrak. Legdrágább hely 6 pengő.

HETI MŰSOR:

Szerdán este fél 7. órakor: Mária főhadnagy.

Csütörtökön este fél 7. órakor: Mária főhadnagy.

Pénteken este: magyar-bolgár est. Szombaton délután: Bucsukeringő.

Szombaton este: Mondj igazat.

Vasárnap délután: A csikós.

Vasárnap este fél 7-kor: Mária főhadnagy.

VESZ brillánst, ezüstöt, aranyat!

ELAD ÁCS TIBOR Széchenyi-tér 6. sz.

Kodály-ünnepség a Szigligeti Színházban

A magyarság legnagyobb élő zeneszerzője, Kodály Zoltán, ez évben tölti be hatvanadik életévét. Ebből az alkalmából országsszerte rendezett ünnepségekkel hódolt a magyar nemzet Kodály művészetére és alkotó zenéjére.

A kolozsvári Opera 24-iki nagyváradi előadásán Kodály halhatatlan művét a Hány János adja elő. Ekkor fogja Nagyvárad közönsége leróni tisztelőt és hálaát az ősz mester előtt.

A Hány János a legjobb kolozsvári operaénekesek előadásában, Vaszy Viktor vezényletével és Vitéz Tibor rendezésében kerül előadásra.

Előző napon, 23-án, a Coppélia és Seherzade című balettek vannak műsoron, Bartos Irén primabellerinával a címszerepekben.

Mindkét előadás pontosan 6 órakor kezdődik, melyre a jegyeket máris árusítja a Szigligeti színház pénztára.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Aranyat, ezüstöt, brillánst vásárol Tarjan óras-ékszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Eladók regények. Dr Baditz, Miskolc. 611

Jókarban levő ülőkadat megvételre keresek. Címet ár megjelöléssel a kiadóba kérek. 413

Eladó jó erős motorbicikli jutányos áron. Értekezni Attila-utca 36.

Egy nagy tajtékpipa, ezüst kupakkal eladó. Cím a kiadóban. 423

Férfi nagy Singer varrógépet megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek. 421

Veszek használt jó állapotban levő négykerékű kézikocsit. Csáky-utca 24. fűszerüzlet.

Zsirus S. J. Jézus élete — költés — teljesen új állapotban eladó. Cím a kiadóban. 440

5000 darab elsőosztályú akácfakari, darabonként 40 fillérért eladó. Hobeck István Székelyhid. 438

Ingatlan

Eladó sok ingatlan. Kölcsönök kaphatók betáblázásra. Jelinek ingatlaniroda. Teleki-u. 2. Irodai órák 9-15 óráig. 925

Állást nyec

KIFUTÓ-FIUT felvesz a Szent László nyomda R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.

Csillagváros vagy Szőlős környékén lakó lapkihordót keresünk. Jelentkezés a kiadóhivatalban.

Magas százalékkal könyvügynököt keresek. Cím a kiadóban. 442

Állást keces

Óskeresztény fiatal jobb nő, elhelyezkedést keres vidékre gyermek mellé. Cím: Hitler Adolf-u. 10. jobbról a második ajtó. 439

Különféle

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindenemű férges irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

Kötők, horgolók ujat és ficska szövőtereket, gyönyörűen javítok, felbontok, átalakítok, gyermekruhának is. Harisnyatalpalás, bontott szárból, szemesezés. Bodánénál, Kossuth-u. 18. kézmunkaüzletben. 387

Betársulnék 60.000 pengő keresztény tőkével nagykereskedésbe vagy elosztóba. Teljes cím leveleket „Közreműködő” jellegre a kiadóba kérek. 435

Ingyen adok egy szép utcai tágas szobát fürdő és esetleg konyha használatlaltal a város legszebb helyén annak, aki 2000 pengőt adna kölcsön. Cimeket „Közreműködő” jellegre. 443

Lakás

Elcserélném Réti piac közelében lévő 1 szoba, konyha és spejzből álló lakásomat hasonlóval a városközpont közelében részben. Cimeket a kiadóba kérek. 441

ADÓTULAJDONOS.

szent László-nyomda R. T.

24- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád

felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc

a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.